

Publiczne Gimnazjum w Zagwizdzu

Program profilaktyki

Motto

"... Nie sztuka nawet złemu nauczycielowi nauczyć dziecko, które samo chłonie wiedzę i lubi pracować. Pedagog, wychowawca, ojciec i matka wtedy zdają egzamin swojej przydatności, gdy potrafią przyuczyć do systematycznej pracy i wpoić zasady moralne dziecku wierzącemu".

1. Wstęp

Jednym z priorytetów reformy oświaty rozpoczętej w 1999 r. stał się powrót problematyki wychowawczej oraz podniesienie efektywności oddziaływań wychowawczych w szkołach. Wychowanie stało się bardzo ważnym elementem pracy szkoły, gdyż młody człowiek, któremu brakuje doświadczenia, ma często kłopoty z zaistnieniem we współczesnym świecie. Intensywność przemian społecznych i światopoglądowych, które mają miejsce we współczesnym świecie, są niewątpliwie czynnikiem wpływającym na kształtowanie osobowości młodych ludzi, ich postaw wobec norm etycznych, a także stosunku do środków uzależniających, będących często modnym elementem młodzieżowego stylu życia. Dostrzegając te zagrożenia, szkoła chce im zapobiegać lub, choć łagodzić ich skutki poprzez przygotowanie młodzieży do świadomego zmierzenia się z nimi. W celu zapewnienia spójności działań podejmowanych w tym zakresie, przedstawiamy do realizacji program profilaktyczny, uwzględniający specyfikę szkoły i wykorzystujący wieloletnie doświadczenia nauczycieli.

Działania profilaktyczne powodują zmiany w całym środowisku szkolnym, dotyczą, bowiem nie tylko uczniów, lecz także rodziców i nauczycieli. Ze względu na ich szeroki zasięg muszą być prowadzone rozsądnie, ostrożnie, z wyczuciem i w oparciu o sprawdzone formy oddziaływania.

Diagnoza środowiska szkolnego.

Na podstawie przeprowadzonych obserwacji, rozmów z nauczycielami, uczniami i ich rodzicami oraz analizy ankiet, rozpoznano następujące problemy, podlegające działaniom profilaktycznym:

- zachowania agresywne (przemoc fizyczna, psychiczna; niszczenie sprzętu, podleganie przemocy),
- używanie substancji psychoaktywnych,
- trudna sytuacja materialna,
- zaniedbania wychowawcze,
- problemy emocjonalne.

Przyczyny zachowań ryzykownych

- używanie substancji psychoaktywnych,
- łatwa dostępność substancji psychoaktywnych,
- niewłaściwe wzorce osobowe,
- mała odporność psychiczna, podleganie złym wpływom,
- brak wiedzy na temat konsekwencji używania środków uzależniających,
- nieumiejętność właściwego zorganizowania wolnego czasu,
- zachowania agresywne ,
- nieumiejętność rozładowania napięć bez naruszania powszechnie zaakceptowanych norm współżycia,
- nietolerancja ,
- brak poczucia odpowiedzialności za otoczenie ,
- egoizm,
- trudna sytuacja materialna,
- niska samoocena i nadmierna drażliwość,
- nieumiejętność szukania pomocy we właściwych instytucjach,
- zaniedbania wychowawcze,
- brak pozytywnych wzorców w rodzinie i w środowisku,
- upadek autorytetu rodziny,
- podleganie niewłaściwym wpływom,
- problemy emocjonalne,
- problemy adaptacyjne,

- problemy wieku dojrzewania,
- kłopoty z porozumiewaniem się,
- nieumiejętność pozytywnego zaistnienia w grupie,
- nastawienia egoistyczne,
- brak samodzielności .

Cele programu

1. Profilaktyka uzależnień od nikotyny, alkoholu, narkotyków:

- przekazywanie młodzieży rzetelnej i dokładnej (dostosowanej do poziomu odbiorcy) wiedzy o specyfice substancji uzależniających, ich wpływie na organizm i psychikę młodych ludzi, na zachowanie i różne sfery życia człowieka, a także o mechanizmach i fazach powstawania uzależnienia,
- rozwijanie umiejętności mogących zmniejszyć ryzyko uzależnienia, takich, jak: poczucie własnej wartości, wewnętrznej kontroli, wyrażania uczuć, podejmowania decyzji, radzenia sobie ze stresem,
- rozwijanie umiejętności społecznych: rozpoznawania i radzenia sobie z presją ze strony grupy, trening odmawiania, ćwiczenie identyfikowania manipulacji ze strony reklam i nie ulegania im oraz aktywne poszukiwanie wsparcia i pomocy w otoczeniu,
- ukazywanie alternatywnych wobec związanych z alkoholem i innymi środkami psychoaktywnymi sposobów spędzania przez młodzież czasu wolnego.

2. Przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym:

- zwiększenie świadomości problemu: rozmiarów, mechanizmów, konsekwencji zachowań agresywnych,
- tworzenie dobrego klimatu wokół współpracy w redukowaniu przemocy w szkole:
 - ✓ ułatwienie aklimatyzacji uczniów klas pierwszych w szkole
 - ✓ kształtowanie u uczniów umiejętności sprzyjających tolerancji i ćwiczenie zachowań tolerancyjnych w sytuacjach konfliktowych
 - ✓ rozwijanie i podtrzymywanie prawidłowych, bliskich i satysfakcjonujących kontaktów osobowych w szkole,
- przygotowanie młodzieży do odpowiedniego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia (umiejętności samoobrony w sytuacji zagrożenia przemocą, w tym przemocy domowej).

3. Przygotowanie do świadomego korzystania z multimedialnych środków przekazu:

- przekazywanie informacji dotyczących uzależnienia od telewizji i komputera (gier komputerowych i Internetu),
- uczenie, jak radzić sobie z manipulacją odbiorcą w środkach masowego przekazu,
- przedstawienie zagrożeń i szans, jakie niesą współczesna kultura i wirtualna rzeczywistość,
- kształtowanie umiejętności wartościowania mediów oraz selektywnego i krytycznego ich wykorzystania.

4. Profilaktyka zachowań prozdrowotnych i zdrowego stylu życia:

- wdrażanie do zachowań sprzyjających zdrowiu, w szczególności utrwalanie nawyków racjonalnego odżywiania się, rekreacji ruchowej,
- zapoznanie z przyczynami i skutkami zaburzeń łaknienia typu bulimia i anoreksja,
- ukazywanie znaczenia wpływu obecnego stylu życia na zdrowie potomstwa i przebieg okresu starości.

5. Przygotowanie młodzieży do życia w rodzinie oraz odpowiedzialnego podejścia do zagadnień związanych z rozwojem seksualnym:

- przedstawienie zadań rozwojowych młodzieży, rządzących nimi prawidłowości oraz zagrożeń dla rozwoju seksualnego, w tym zagrożeń dotyczących chorób przenoszonych drogą płciową i AIDS,
- ukazywanie znaczenia i wartości rodziny w życiu każdego człowieka,
- przygotowanie młodzieży do odpowiedzialnego pełnienia ról społecznych, w tym związanych z płcią.

Organizacja programu:

- godziny do dyspozycji wychowawcy klasy,
- spotkania z pedagogiem i psychologiem,
- spotkania z przedstawicielami policji,
- spotkania z rodzicami,
- spotkania ze specjalistami,
- szkolenia rady pedagogicznej,
- objęcie opieką świetlicową dzieci po zajęciach lekcyjnych,
- umożliwienie uczniom uczestniczenia w zajęciach pozalekcyjnych,
- zajęcia sportowo – rekreacyjne,
- konkursy,
- dyskoteki ,
- rozmowy indywidualne.

Formy realizacji:

- zajęcia świetlicowe,
- kółka zainteresowań (organizacja czasu wolnego – przedstawienia teatralne, konkursy, prace plastyczne, praca z komputerem, zajęcia w terenie, wycieczki, prace na rzecz środowiska lokalnego);
- pogadanki,
- prelekcje,
- odgrywanie scenek,
- burza mózgów,
- quiz,
- gry i zabawy,
- dyskusje,
- wizualizacje,
- projekcje filmów,
- zajęcia sportowe,
- rozmowy indywidualne.

Realizatorzy i partnerzy:

- Dyrektor
- Wychowawcy i nauczyciele
- Wychowawca świetlicy
- Pedagog
- Pielęgniarka środowiskowa
- Szkolny Rzecznik Praw Ucznia
- Opiekun Samorządu Szkolnego
- Realizatorzy programów profilaktycznych
- Opiekunowie kółek
- Bibliotekarz.
- Samorząd Uczniowski
- Instytucje wspierające działalność opiekuńczo wychowawczą szkoły
- Pracownicy techniczni szkoły.

Spodziewane efekty podjętych działań profilaktycznych;

- szkoła w opinii uczniów i rodziców uważana jest za bezpieczną,
- biblioteka wyposażona jest w publikacje dotyczące profilaktyki i najnowsze wiadomości z zakresu nauczania i wychowania – materiały dostępne również dla rodziców;
- poszerzenie wiedzy nauczycieli owocuje lepszymi relacjami uczeń-nauczyciel-rodzic co pozwala na szybszą i skuteczniejszą interwencję oraz na łatwiejsze wychwycenie i zrozumienie problemu;
- uczniowie chętnie biorą udział w różnorodnych konkursach i zawodach,
- uczniowie chętnie uczestniczą w zajęciach terapeutycznych,
- sukcesy w sporcie,
- rozwój zainteresowań indywidualnych,
- rozwijanie samodzielności i uspołecznienia,
- poprawa kontaktów interpersonalnych,
- uczniowie mają możliwość korzystania ze wsparcia profesjonalnych instytucji,

- uczniowie wypracowują zasady współżycia i tolerancji,
- akty przemocy występują sporadycznie,
- ukazanie sposobu życia promującego zdrowie,
- rozbudowanie i pielęgnowanie w osobowości młodzieży cech pozytywnych, sprzyjających i bardziej satysfakcjonujących w funkcjonowaniu;
- zmniejszenie skali zagrożeń uzależnieniami,
- umiejętność efektywnej pracy wychowawczej nauczycieli,
- zaangażowanie rodziców w działania profilaktyczne,
- wszyscy uczniowie w trudnej sytuacji mogą liczyć na pomoc i wsparcie,
- uczniowie wyposażeni są w wiedzę z zakresu profilaktyki.

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ W OBSZARZE ZAGROŻEŃ

1. Narkotyki.

Lp.	Działania	Osoby odpowiedzialne	Czas działania
1.	Informacje dotyczące zagrożeń związanych z narkotykami-gazetka ścienna.	Pedagog	II semestr
2.	Spotkanie dla rodziców uczniów dotyczące narkotyków.	Wychowawcy klas, pedagog, zaproszony specjalista.	W razie potrzeby, II semestr.
3.	Spotkanie z uczniami.	Wychowawcy klas, pedagog, zaproszony specjalista.	II semestr
4.	Interwencje i konsultacje dla uczniów i rodziców.	Wychowawcy klas, pedagog, dyrektor szkoły.	W razie potrzeby
5.	Wywiad środowiskowy-Policja, rówieśnicy, rodzice, nauczyciele.	Wychowawcy klas, pedagog.	Cały rok

2. Alkohol i papierosy.

Lp.	Działania	Osoby odpowiedzialne	Czas działania
1.	Lekcje na temat szkodliwości wyrobów tytoniowych i alkoholowych.	Wychowawcy klas, nauczyciel biologii, chemii, pedagog.	I semestr
2.	Pedagogizacja rodziców.	Wychowawca, psycholog, pedagog, zaproszony specjalista.	Zebranie z rodzicami w wybranym terminie.
3.	Kontrola, toalet i okolicy szkoły.	Cały personel	Cały rok
4.	Szybka interwencja, powiadomienie rodziców, policji, sądu.	Wychowawcy klas, dyrektor szkoły, pedagog.	Cały rok
5.	Obniżenie oceny z zachowania.	Wychowawcy klas	Koniec semestrów
6.	Informacje dotyczące zagrożeń związanych ze spożywaniem wyrobów tytoniowych i alkoholowych -gazetka ścienna.	Wychowawcy klas, pedagog.	II semestr

3. Agresja i przemoc.

Lp.	Działania	Osoby odpowiedzialne	Czas działania
1.	Dyskusje w klasach na temat agresji i przemocy (w tym domowej).	Wychowawcy klas, pedagog.	Cały rok
2.	Interwencja w przypadku zaistnienia zjawiska.	Wychowawca, nauczyciele, pedagog, psycholog, policja.	Cały rok
3.	Jasne sformułowanie zasad zachowania i współzycia społeczności uczniowskiej i ocena ich przestrzegania.	Wychowawca, nauczyciele, pedagog.	Cały rok
4.	Prowadzenie warsztatów dla uczniów agresywnych i ofiar agresji, przemocy.	Pedagog	Cały rok
5.	Porady indywidualne dla uczniów i rodziców uczniów – zagrożenia związane z zachowaniami agresywnymi na terenie szkoły i poza nią.	Wychowawcy klas, pedagog.	Cały rok
6.	Młodzież a prawo. Odpowiedzialność uczniów za swoje czyny w świetle przepisów prawa.	Spotkanie z policją, pedagogiem, kuratorem sądowym.	Cały rok
7.	Umożliwienie uczniom i wskazanie ciekawych form spędzania czasu wolnego.	Wychowawcy klas, nauczyciele prowadzący zajęcia pozalekcyjne.	Cały rok
8.	Lekcje na temat emocji.	Wychowawcy klas, pedagog.	Cały rok
9.	Lekcje na temat umiejętności radzenia sobie ze stresem.	Wychowawcy klas, pedagog.	Cały rok
10.	Lekcje na temat asertywności.	Wychowawcy klas	Cały rok
11.	Lekcje na temat kształtowania odpowiedzialności.	Wychowawcy klas	Cały rok

4. Wagary.

Lp.	Działania	Osoby odpowiedzialne	Czas działania
1.	Rozmowy i pogadanki w klasie na temat wagarów.	Wychowawcy klas, pedagog .	Cały rok
2.	Spotkania indywidualne dla uczniów.	Pedagog	Cały rok
3.	Kontrola frekwencji na zajęciach.	Wychowawcy klas, pedagog.	Cały rok
4.	W razie zaistnienia takiego zdarzenia natychmiastowe powiadomienie rodziców.	Wychowawcy klas, pedagog.	Cały rok

5. Kradzieże i wymuszenia na terenie szkoły

Lp.	Działania	Osoby odpowiedzialne	Czas działania
1.	Ostrzegawcze rozmowy z uczniami (o nie noszeniu cennych rzeczy).	Wychowawcy klas, nauczyciele.	Cały rok
2.	Oddawanie cennych rzeczy na lekcji w-f nauczycielowi.	Nauczyciel wychowania fizycznego.	Cały rok
3.	W razie zaistnienia takiego zdarzenia natychmiastowe powiadomienie rodziców i policji.	Wychowawcy klas, dyrektor, pedagog.	Cały rok

6. Uczniowie w trudnej sytuacji materialnej.

Lp.	Działania	Osoby odpowiedzialne	Czas działania
1.	Ułatwienie kontaktu z najnowszymi osiągnięciami nauki, techniki.	Nauczyciel techniki, nauczyciel informatyki, wychowawca świetlicy szkolnej.	Cały rok
2.	Kółka zainteresowań.	Nauczyciele prowadzący zajęcia pozalekcyjne.	Cały rok
3.	Indywidualizacja nauczania	Nauczyciele	Cały rok
4.	Wywiad środowiskowy-Policja, rówieśnicy, rodzice, nauczyciele.	Nauczyciele, Wychowawcy klas, pedagog.	Cały rok
5.	Utrzymywanie przez wychowawcę kontaktu z rodziną ucznia.	Wychowawcy klas	Cały rok
6.	Stypendia naukowe i socjalne, dożywianie, formy wypoczynku letniego i zimowego.	Wychowawcy klas, dyrektor, pedagog.	Cały rok
7.	Uzasadnione zwolnienia z opłat na ubezpieczenia i innych opłat szkolnych np. nieodpłatne obiady, wyjście do kina, teatru .	Wychowawcy klas, dyrektor, pedagog.	Cały rok

7. Zagrożenia wynikające ze środków masowego przekazu

Lp	Działania	Osoby odpowiedzialne	Czas działania
1.	Uczenie, jak radzić sobie z manipulacją w środkach masowego przekazu.	Nauczyciel techniki, nauczyciel informatyki, wychowawcy klas.	Cały rok
2.	Przedstawienie zagrożeń i szans, jakie niosą współczesna kultura i wirtualna rzeczywistość.	Nauczyciel techniki, nauczyciel informatyki, wychowawcy klas	Cały rok
3.	Przekazywanie informacji dotyczących uzależnienia od telewizji i komputera (gier komputerowych i Internetu),	Nauczyciel techniki, nauczyciel informatyki, wychowawcy klas.	Cały rok
4.	Kształtowanie umiejętności wartościowania mediów oraz selektywnego i krytycznego ich wykorzystania.	Wychowawcy klas	Cały rok

8. Zagrożenia wynikające z niewłaściwego stylu życia.

Lp.	Działania	Osoby odpowiedzialne	Czas działania
1.	Lekcje na temat higieny osobistej.	Wychowawca klasy, pielęgniarka środowiskowa .	Cały rok
2.	Propagowanie czytelnictwa czasopism promujących zdrowy styl życia.	Bibliotekarz	Cały rok
3.	Wdrażanie do zachowań sprzyjających zdrowiu, w szczególności utrwalanie nawyków racjonalnego odżywiania się, rekreacji ruchowej, spędzania czasu wolnego.	Nauczyciele wf, nauczyciel biologii, wychowawcy klas.	Cały rok
4.	Zapoznanie z przyczynami i skutkami zaburzeń łaknienia typu bulimia i anoreksja.	Wychowawcy klas	Cały rok
5.	Ukazywanie znaczenia wpływu obecnego stylu życia na zdrowie potomstwa i przebieg okresu starości.	Wychowawcy klas, nauczyciel biologii.	Cały rok
6.	Ruch i wypoczynek - zajęcia na basenie - rajdy i wycieczki - sks-sy, - dzień sportu – zawody sportowe – zajęcia pozalekcyjne -akcje profilaktyczne	Nauczyciele wf, wychowawcy klas, opiekun świetlicy, pedagog.	Cały rok

7.	Żyjmy bezpiecznie - bezpieczna droga do szkoły, - przepisy BHP, - pierwsza pomoc przedmedyczna.	Nauczyciel techniki, wychowawcy klas.	Cały rok
8.	Przedstawienie zadań rozwojowych młodzieży, rządzących nimi prawidłowości oraz zagrożeń dla rozwoju seksualnego, w tym zagrożeń dotyczących chorób przenoszonych drogą płciową i AIDS	Nauczyciel wychowania prorodzinnego, pedagog, wychowawcy klas.	Cały rok
9.	Ukazywanie znaczenia i wartości rodziny w życiu każdego człowieka. Przygotowanie młodzieży do odpowiedzialnego pełnienia ról społecznych, w tym związanych z płcią.	Nauczyciel wychowania parorodzinnego, pedagog, wychowawcy klas.	Cały rok

Ewaluacja

Ocena skuteczności i wartości programu przeprowadzana w różnych wymiarach:

- Badanie skuteczności oddziaływania programu na losowo wybranej grupie uczniów w każdym roku nauki
- Badanie skuteczności oddziaływania programu w wybranym obszarze w jednej grupie wiekowej w danym roku szkolnym

Ewaluacja będzie wprowadzona po pierwszym roku działania programu profilaktyki.

Program opracował:

mgr Sylwiusz Kuliczkowski

Zatwierdzono na radzie pedagogicznej w dniu 9.04.2014 roku Uchwała 1 /7/2013/2014

Zmiany przedstawiono rodzicom na zebraniu ogólnym w dniu 9.04.2014 roku,

nie wniesiono uwag :

.....
data

podpis przewodniczącej Rady Rodziców